

Інтернет речей (IoT): Сенсори та з'єднані пристрої IoT дозволяють відстежувати стан обладнання, вантажів та транспортних засобів в режимі реального часу. Це спрощує моніторинг та підтримку логістичних процесів.

Роль інформаційних технологій у покращенні координації логістичних процесів під час співпраці України з партнерами ЄС є важливим аспектом забезпечення ефективної логістики та успішної інтеграції в європейський ринок. Інформаційні технології дозволяють оптимізувати процеси поставок, відстежувати рух товарів, управляти запасами та забезпечувати вчасну інформацію для прийняття рішень.

Інтеграція інформаційних технологій може значно покращити логістичні процеси, зменшити витрати та підвищити продуктивність. Однак, цей процес вимагає детального планування та вивчення конкретних потреб логістичної системи.

УДК 338.245.6

Суходольська Ірина
студентка групи ППМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Мариненко Наталія
доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки на фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Iryna Sukhodolska
student of PPM-51 group
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Nataliia Marynenko
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ВИРОБНИЦТВО ТОВАРІВ В УКРАЇНІ **THE INFLUENCE OF THE WARTIME ON THE GOODS PRODUCTION IN UKRAINE**

Вітчизняні підприємства зазнали нечуваних збитків від війни, яку розв'язали окупанти майже два роки тому. Підприємці зазнали великих збитків, але все одно стояли на своєму. Багато компаній зазнали великих втрат, особливо на початку великої війни. Звичайно, є бізнесмени, які втратили все через знищення та жорстоку окупацію частини нашої території. Але в цілому український бізнес зміг вистояти і працювати, незважаючи на всі спроби знищити нашу економіку – як військовими діями, так і енергетичною кризою.

Падіння національної економіки за підсумками 2022 року склало безпрецедентні 30,4 відсотка, а споживча інфляція становила 26,6 відсотка, що означає здорожчання товарів і послуг в Україні в середньому на чверть [1].

Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» (ІЕД) в рамках зміни дії проекту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» здійснилося щомісячне опитування керівників промислових підприємств і зробили такі висновки щодо обсягів виробництва: «У серпні 2023 року Індекс змін у виробництві збільшився з 0,13 до 0,18. Це відбулось через зменшення частки промислових підприємств, що скорочували виробництва шляхом збільшення частки тих, на яких не планується змін. Очікування промислових підприємств на наступні три місяці високі, значення Індексу очікуваних змін обсягів виробництва збільшилось, із 0,43 до 0,46 шляхом зростання частки «оптимістів». Значення агрегованого показника перспектив

промисловості збільшилось із 0,12 у липні до 0,17 у серпні шляхом збільшення двох із трьох складових показника» [2].

Виділено такі негативні чинники, які впливають на роботу підприємств у період воєнного стану:

- 1) проблеми зі збутом продукції;
- 2) втрата постачальників;
- 3) проблеми з експортом продукції;
- 4) нестача працівників з причини вимушеного переміщення;
- 5) нестача працівників з причини мобілізації тощо.

Війна вплинула не лише на кожного українця, але й на всі галузі української економіки. Зокрема, від російської агресії постраждав аграрний сектор країни і її наслідки відчула кожна сфера сільського господарства. За результатами отриманих даних у 2022 році виробництво зернових культур знизилось на 37% до приблизно 53,9 млн. тонн порівняно з рекордним рівнем 2021 року. Водночас виробництво олійних скоротилося на 24% і складає 17,5 млн. тонн. Таке зниження обсягів виробництва спричинили наступні фактори:

- 1) тимчасовою окупацією частини українських територій;
- 2) веденням бойових дій на частині територій, що унеможлиблює господарську діяльність;
- 3) замінуванням звільнених територій;
- 4) зниженням врожайності в порівнянні з 2021 роком;
- 5) ускладнений та суттєво розтягнутий в часі збір врожаю через дощову погоду восени та інші [3].

Наслідком скорочення обсягів виробництва продукції є зниження експорту. Але головна причина не у виробництві, а в блокаді російською армією морських портів, які є традиційними експортними маршрутами України. Лише завдяки великим відвантаженням на початку року, перед війною, кропітка робота щодо прокладання альтернативних шляхів через західний кордон і робота «зернового коридору» вдалось досягти відносно добре.

Отже, через війну з боку росії Україна сьогодні перебуває у складній економічній ситуації. Тому держава в координації з національною економікою створює програми підтримки малого та середнього підприємництва, проводить тендерні пропозиції, надає підприємствам невеликі гранти, наповнює бюджет, підтримує релокацію бізнесів, забезпечує оптимальне необхідність формування податкової системи.

Перелік використаних джерел:

1. Час для роботи: як відновлювався та адаптувався український бізнес за рік війни. *Уніан*. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/chas-dlya-roboti-yak-vidnovlyuvavsya-ta-adaptuvavsya-ukrajinskiy-biznes-za-rik-viyini-12154170.html> (дата звернення: 20.10.2023).
2. Результати шістнадцятого щомісячного опитування підприємств «Український бізнес під час війни». URL: <https://business.dii.gov.ua/cases/novini/rezultati-sistnadcatogo-somiscnogo-opituvanna-pidpriemstv-ukrajinskij-biznes-pid-cas-vijni> (дата звернення: 21.10.2023).
3. Рік війни в цифрах для агросектору. *Український клуб аграрного бізнесу*. URL: <https://www.ucab.ua/ua/pres-sluzhba/novosti/rik-viyini-v-tsifrakh-dlya-agrosektoru#> (дата звернення: 22.10.2023).